

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยการศึกษาเจตคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการห้องสมุดแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ดูแลเด็กพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 146 คน แบ่งเป็น บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน จำนวน 73 คน และครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ดูแลเด็กพิเศษ จำนวน 73 คน ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ 2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 39-40) จากประชากร 146 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 106 คน แบ่งเป็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน 53 คน ครูการศึกษาพิเศษ 53 คน ดังข้อมูลในตารางที่ 1

ตาราง 1

ประเภท	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
1. ครูบรรณารักษ์	73	53
2. ครูการศึกษาพิเศษ	73	53
รวม	146	106

การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับครูบรรณารักษ์ และครูการศึกษาพิเศษ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่นำมาทำงานวิจัยในครั้งนี้ โดยมีการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในสำนักหอสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ และทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำรายละเอียดต่าง ๆ มาสรุป และประมวลผลให้ออกมาในรูปแบบของแบบสอบถาม
2. สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ หรือตัวแปรในงานวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขภาษา จำนวนที่ใช้ และขอบเขตเนื้อหาว่ามีความตรงและครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. เสนอแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) เป็นการตรวจสอบ

ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไป
หาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา IOC (Item Objective Congruence Index) โดย
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

นางพุทธชาด เผ่นโผน ตำแหน่งบรรณารักษ์เชี่ยวชาญ

คุณศรีสุข สุจิระกุล ตำแหน่งนักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ชำนาญการ

นางสาวหทัยพัชร์ ชินวงศ์อมร ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก

5. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อดูว่าเครื่องมือนี้มีความน่าเชื่อถือ
มากน้อยเพียงใด โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับบรรณารักษ์ห้องสมุด
โรงเรียนในเขตวังทองหลาง และเขตบางกะปิ เขตลาดพร้าว ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก
จำนวน 20 คน

6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยภาพรวม และโดยใช้สัมประสิทธิ์
แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

7. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ เหมาะสมแล้ว
นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามข้างต้น ดังนี้

สำหรับครูบรรณารักษ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูล
ส่วนตัวของบรรณารักษ์หรือผู้ดูแลห้องสมุด ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด ประเภท
ของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบที่ให้เลือกคำตอบ โดยให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของบรรณารักษ์

ตอนที่ 2 การให้ความสำคัญในการให้บริการของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการให้บริการของ
ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะของข้อคำถามในแต่ละ

ข้อมีระดับความสำคัญ 5 ระดับ ระดับ 5 หมายถึง ระดับความสำคัญมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ระดับความสำคัญมาก ระดับ 3 หมายถึง ระดับความสำคัญปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อย ระดับ 1 หมายถึง ระดับความสำคัญน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการเลือกตอบให้บรรณารักษ์ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่บรรณารักษ์คิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการในการให้บริการห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของบรรณารักษ์ในการให้บริการห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ลักษณะการตอบข้อความให้บรรณารักษ์กรอกความต้องการที่ต้องการมากที่สุดใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริการสิ่งพิมพ์ (2) ด้านสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ (3) ด้านกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์ (4.)ด้านบุคลากร

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สำหรับครูการศึกษาพิเศษ แบ่งออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ดูแลเด็กพิเศษ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ภาระงานของครูการศึกษาพิเศษ ท่านเคยได้รับการศึกษาหรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์หรือไม่ มีลักษณะเป็นแบบที่ให้เลือกคำตอบ โดยให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ดูแลห้องสมุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและครูการศึกษาพิเศษ แบบสอบถามที่ต้องการให้ครูการศึกษาพิเศษกรอกจำนวนบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน ทั้งเด็กนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อความ เด็กพิเศษเข้าใช้ห้องสมุดเวลาใด วัตถุประสงค์ของการเข้าใช้ห้องสมุดของเด็กพิเศษ ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการในการให้บริการของห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความต้องการในการให้บริการของห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กพิเศษ (2) ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศ (3) ด้านบุคลากรและ ผู้สนับสนุนกิจกรรมบริการแก่เด็กพิเศษของห้องสมุด (4) ด้านบริการที่จัดให้กับเด็ก พิเศษ ลักษณะของข้อคำถามในแต่ละข้อมีระดับความต้องการ 5 ระดับ ระดับ 5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก ระดับ 3 หมายถึงระดับความต้องการปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย ระดับ 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด เกณฑ์ในการเลือกตอบให้บรรณารักษ์ใส่ เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ครูการศึกษาพิเศษคิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 4 ความต้องการในการให้บริการห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่สำคัญมากที่สุด 4 ด้าน แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของครูการศึกษาพิเศษหรือครูที่ดูแลเด็กพิเศษในการ ให้บริการห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ลักษณะการตอบข้อคำถามให้ครู การศึกษาพิเศษหรือครูที่ดูแลเด็กพิเศษกรอกความต้องการที่ความต้องการมากที่สุดใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กพิเศษ (2) ด้านบริการ ทรัพยากรสารสนเทศ (3) ด้านบุคลากรและผู้สนับสนุนกิจกรรมบริการแก่เด็กพิเศษของ ห้องสมุด (4) ด้านบริการที่จัดให้กับเด็กพิเศษ

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ไปทำการเก็บ ข้อมูลกับครูบรรณารักษ์และครูการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนรวมทั้งสิ้น 146 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยตัวผู้วิจัยเองและรอเก็บกลับคืน การสุ่มตัวอย่างในการแจกแบบสอบถามจะเลือก เฉพาะครูบรรณารักษ์และครูการศึกษาพิเศษเท่านั้น

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 146 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจำนวน 146 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.57

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha)
2. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป
 - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความสำคัญและความต้องการในการให้บริการของห้องสมุดต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) ตามความคิดเห็นในแต่ละด้าน เกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50-5.00	ต้องการมากที่สุด
3.50-4.49	ต้องการมาก
2.50-3.49	ต้องการปานกลาง
1.50-2.49	ต้องการน้อย
1.00-1.49	ต้องการน้อยที่สุด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้กำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ในระดับ

0.05 โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐานไว้ ดังนี้

3.1 ค่า *t test* ทดสอบของค่าเฉลี่ยของตัวแปรระหว่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ประเภทของโรงเรียน และเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์

3.2 One-way ANOVA ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด ภาระงานของครูการศึกษาพิเศษ